

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Prof. Aaron Ciechanover

Aaron Ciechanover urodził się 1 października 1947 roku w Hajfie, w Izraelu. Sentyment do Polski odziedziczył po rodzicach, oboje bowiem urodzili się w naszym kraju: ojciec w Mławie, a matka w Warszawie. Obie rodziny wyemigrowały z Polski przed II Wojną Światową. Nazwisko naukowca nieprzypadkowo budzi skojarzenia z Ciechanowem, skąd pochodzili dziadkowie ze strony ojca. Od najmłodszych lat Aaron Ciechanover przejawiał fascynację przyrodą, którą postanowił uczynić przedmiotem swojej pracy naukowej. Zdecydował się na studia medyczne, mając nadzieję na to, że złożony charakter chorób doprowadzi go do odkrycia głęboko skrywanych tajemnic natury. Szybko jednak zdał sobie sprawę, że do tego potrzebne jest lepsze zrozumienie podstawowych mechanizmów procesów biologicznych.

Po otrzymaniu dyplomu Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie w 1973 roku i odbyciu służby wojskowej jako lekarz wojskowy, w latach 1973–1976 rozpoczął studia doktoranckie z biochemii u boku dr. Avrama Herszko w Instytucie echnion, w Hajfie. Rezultatem tej współpracy było odkrycie UPS – podstawowego szlaku służącego niszczeniu uszkodzonych, zbędnych białek, który jest jednakowy dla wszystkich organizmów. Aberracje w tym systemie prowadzące do akumulacji białek leżą u podstaw mechanizmów wielu chorób, m. in. Nowotworów i chorób neurodegeneracyjnych, takich jak choroba Alzheimer. Nic zatem dziwnego, że odkrycie to znalazło zastosowanie w praktyce, a firmy farmaceutyczne zaczęły z sukcesem stosować je do produkcji leków przeciwnowotworowych. Po studiach post-doktoranckich w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w Cambridge, Massachusetts, USA (1981–1985), dr Ciechanover wrócił do kraju,

Uniwersytet
ŁÓDZKI

do macierzystego instytutu (Izraelskiego Instytutu Technicznego - Technion), gdzie obecnie pełni funkcję Distinguished Research Professor.

Odkrycia Profesora Ciechanovera są świadectwem jego talentu, intuicji i obszernej wiedzy, a ukoronowaniem naukowych wysiłków było przyznanie mu w 2004 roku najwyższego wyróżnienia, jakim nagradzane są przełomowe osiągnięcia – Nagrody Nobla. Prof. Ciechanover wraz z prof. Avramem Hershko i Irwinem Rose otrzymał ten zaszczytny laur w dziedzinie chemii za „odkrycie cyklicznego mechanizmu degradacji białek w organizmach wyższych z udziałem ubikwityny” (ubikwityno-zależną degradację białek). Profesor Ciechanover jest jedną z czołowych postaci współczesnej biomedycyny. Jego dorobek naukowy obejmuje ponad 200 publikacji, ma na swoim koncie wiele prestiżowych nagród, wśród nich Albert and Mary Lasker Award (w 2000 r.) za podstawowe badania medyczne, uznawaną za drugą, po Noblu, najważniejszą nagrodę z dziedziny biomedycyny. W 2003 r. został laureatem Israel Prize in Biology, najwyższego odznaczenia, jakim Państwo Izrael wyróżnia wiodących naukowców.

Profesor Ciechanover został uhonorowany przez ponad 30 instytucji naukowych i uniwersytetów na świecie, w tym tytułem doktora honoris causa przez Uniwersytet Warszawski i Politechnikę Warszawską (w 2011 r.). Jest członkiem ponad 20 akademii nauk, m.in. Europejskiej Organizacji Biologii Molekularnej (EMBO), Polskiej Akademii Medycyny, Rosyjskiej, Amerykańskiej i Papieskiej Akademii Nauk w Watykanie. Obecnie Profesor Ciechanover pracuje na Wydziale Lekarskim swojej Alma Mater - Technion w Hajfie, gdzie prowadzi laboratorium badawcze i naucza biochemii studentów medycyny. Zamienił swoją pasję w zawód i nieustannie realizuje własne badania naukowe koncentrując się na poszukiwaniu nowych leków do walki z rakiem.